

Alkotmánybíróság
részére
1015 Budapest
Donáti u. 35-45

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 13.	
FOLYASÍRTÁSI KÉRDŐÍV	
Postán / Gyorsposta / E-mail / Faxon	
Érkezett:	2020 -03- 18
PÉLDÁNY:	1
MELLÉKLET:	3
FOLYASÍRTÁSI KÉRDŐÍV	20072/19 14

27 P.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 00757 - 0 / 2020	
Érkezett: 2020 APR 27.	
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	db

Tárgy: Alkotmányjogi panasz

Alulírott:

Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 53. § (2) bekezdése szerint eljárva, továbbá az Abtv. 27 § a) és b) pontjaiban foglalt feltételek bekövetkezésére alapítva, a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20745/2019/5/II. számú ítéletével szemben

alkotmányjogi panaszt

terjesztek elő az alábbiak alapján.

I. Az alkotmányjogi panasz feltételei, határozott kérelem és az Alaptörvény rendelkezéseinek megjelölése

1. Az Abtv. 51. § (1) bekezdés (1a) albekezdése d) pontjában foglaltakra figyelemmel: indítványozóként kijelentem: **határozott kérelmem**, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.745/2019/5/II. számú ítélet alaptörvényellenességét az Abtv. 52. § (1b) e) pontja alapján ex tunc hatállyal állapítsa meg és azt az Abtv 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg, valamint az Abtv. 43. § (2)-(3) bekezdéseiben foglaltaknak megfelelően rendelje el az eljárás másodfokú szakaszának megismétlését. Indítványom eljárási alapja, hogy a megjelölt ítélet az Abtv. 27. § a) pontja szerint sérti az Alaptörvényben biztosított jogaimat és az Abtv. 27. § b) pontja szerinti, rendes jogorvoslati lehetőségeimet már kimerítettem. Indítványozóként az alkotmányjogi panasz útján orvosolható jogsérelmeim a támadott határozat jogerőre emelkedésével következtek be, illetve folyamatosan következnek be, mindaddig, amíg az alapjogot sértő bírói döntés hatálya fennáll. Ezek orvoslására vonatkozóan bírói út vagy más hatékony jogorvoslati lehetőség számomra nem áll rendelkezésre.

2. Az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv-ben és az Alkotmánybíróság Ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozatban (a továbbiakban: Ügyrend) foglalt feltételeknek. Indítványozóként a fenti számú jogerős ítélettel lezárt eljárás **felperese** voltam, így az Abtv. 27. §-ában megkövetelt **közvetlen, aktuális és személyes érintettségem** fennáll, a kérelem pedig az Abtv. 29. §-a szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést érint. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló, 2019. december 3-án kelt ítéletet, 2020. január 20-án vettem kézhez, melyről a bírósági iratok között a digitális térítvevénynek rendelkezésre kell állnia. Ez alapján alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. § (1), (4) bekezdései, valamint az Ügyrend 28. § (1)-(2) bekezdései szerint **határidőben előterjesztett**. Bejelentem, hogy az alkotmányjogi panasz kapcsán az Abtv. 31. (1)-(2)

27

bekezdésében foglalt **kizáró okok nem** állnak fenn; és az ügyben felülvizsgálati kérelmet sem terjesztettem elő, ismereteim szerint felülvizsgálati eljárás más kezdeményezés alapján sincs folyamatban.

3. Az Abtv. 52. § (1) bekezdés *(1b)* és *f)* pontja szerint előterjesztett – a II. pontban részletezett – az 1. pontban megjelölt határozott kérelmem anyagi jogi alapja, hogy a bíróság most támadott ítélete sérti az Alaptörvény Szabadság és Felelősség fejezetben alapjogként meghatározott, a **II. cikkben rögzített emberi méltósághoz és a VI. cikk (1) bekezdésébe foglalt magánélet tiszteletben tartásához való jogomat**.

4. Az Ügyrend 56. §-ban foglalt rendelkezésére figyelemmel bejelentem, hogy a természetes személy Indítványozóként **személyes adataim közléséhez**, és a **nyilvánosságra** hozatalához **nem**, járulok hozzá, kérem az ennek megfelelő eljárás biztosítását.

II. Az alkotmányjogi panasz előzményeinek összefoglalása, részletes indokolása

5. Az ítélet alapjául szolgáló keresetet felperesként azért terjesztettem elő, mert az alperes megsértette a személyiségi jogaimat azzal, hogy a www.pestisracok.hu internetes portálon 2018. április 11-én, valamint 2018. április 12-én majd 2018. április 13-án a per másik felperesével együttes képmásomat hozzájárulásom nélkül megjelentette, valamint közszemlére tette két másik képemet is a cikkekben. A képmások első alkalommal a „Jobbikos képviselő: Forradalomra van szükség! Aztán akasztani kell!” című cikk alatt, másodízben „A fideszesek fölakasztása közben viccelődni is jut ideje a jobbikos képviselőnek”, harmadízben a „Lemondásra szólították fel az akasztós jobbikos [REDACTED]”, cím alatt jelentek meg.

6. Előadom, közszereplő vagyok, de a fényképek egyike sem készült közszereplés alkalmával, melyet az elsőfokú eljárásban bizonyítottam is. A Facebook profilkép (mely több helyen nagyítva található meg a cikkekben eredeti méretéhez képest) forrása egy külföldi, minden közéleti tevékenységet nélkülöző családi nyaralás, ami észlelhető is a képmásom környezetén. A közlésnek az emberi mivoltomban történő megalázáson kívüli öncélon túlmenően semmiféle indoka nem volt, az sem a tartalomhoz, sem ahhoz kapcsolódó releváns eseményhez nem kapcsolódik. Fontos kiemelni, hogy a „Club Chrome”-ban készült kép megvágott, hiszen az eredeti képen látszik, hogy ingpólóban vagyok, és egy pénztárca van a kezemben, melyet be is mutattam az elsőfokú tárgyaláson. Ezen kép apropója egy jótékonysági rendezvény volt, melyet beteg gyermekeknek szerveztünk egész napos program keretében, és a kezemben látható pénztárca diszkó belépő bevételét ajánlottuk fel az őket segítő Napsugár Alapítvány javára. Ezen kép a 2014-es közszereplőségemet megelőzően 2013-ban készült, és egy lejárató cikkhez használták fel, anélkül, hogy a kép készítésének körülményeiről szó esett volna. Nyilván azon esetben lejáratni nem tudtak volna, hiszen saját jövedelmemből jótékonykodtam. A másik kép, mely a Jobbikos zászló előtt készült - egy fotós barátom által - nem tömegfelvétel, hozzájárulását a kép közzétételéhez nem kérték, bizonyítottan közszereplőségem előtt készült 2014. júniusában.

7. Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2019. június 5-én kelt 27.P.20.072 ítéletében az alperest a jogsértés abbahagyására, a képmás felismerhetetlenné tételére kötelezte és eltiltotta a

további jogsértéstől. A jogsértést a „Club Chrome”-ban készült kép esetében megállapította, viszont keresetemet elutasította a Jobbikos kép tekintetében. Ezzel szemben ugyanezen kép jogsértő felhasználása tekintetében megállapította a jogsértést a Fővárosi Törvényszék a 64.P.22.536/2019/10. számú ítéletében. A Fővárosi Ítéltábla a most támadott ítéletében az első fokú döntést megváltoztatta és a keresetemet teljes egészében elutasította, annak ellenére is, hogy a 6. pontban írtakkal szemben semmilyen, a képmás felhasználásának indokolására vonatkozó érvet nem hozott fel.

8. Megjegyezni kívánom, hogy hasonló esetekre vonatkozóan a bírói gyakorlat következetesen tiltja a képmás öncélú, alapjogsértő felhasználását, és még a közszereplők esetén sem engedi magántartalmak korlátlan felhasználását. Ez tükröződött az ügygel összefüggésben született, a Fővárosi Törvényszék 64.P.22.536/2019/10. számú – az állandó bírói gyakorlatot tükröző – ítéletében is. Ugyanezt erősítette meg a Kaposvári Törvényszék 13.P.20.663/2018/9. számú ítélete, a 13.P.21.384/2018/11. számú és a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.101/2019/4. számú ítélete is. Ez alapján álláspontom szerint a Fővárosi Ítéltábla indokolatlanul helyezkedett szembe az utóbbi években kialakult bírói gyakorlattal, EJEB ítélettel, valamint a fentebb idézett valamennyi törvényszéki és ítéltáblai határozattal.

9. A támadott bírói döntés álláspontom szerint sérti az Alaptörvény II. cikk és VI. cikk (1) bekezdésben foglalt alapvető jogaimat, mert azzal, hogy az internetes orgánumban a magánszférában készült, közszerepléssel összefüggésbe – még áttételesen sem – hozható felismerhető fényképeimet több ízben, engedély nélkül közzétette, beavatkozott az intim szférámba és ezzel számomra a környezetemben is közvetlenül érezhető hátrányokat okozott. Ezt tanúval is igazoltam az elsőfokú eljárásban – melyet szintén figyelmen kívül hagyott a Fővárosi Ítéltábla tanácsa -, annak ellenére, hogy volt olyan tanú is aki alperesre tekintettel nem mert megjelenni.

10. Az Alkotmánybíróság a hasonló eseteket vizsgáló eddigi döntéseiben az emberi méltóságot és a magánszférához való jogot sértő eseteket alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősítette. Kifejezésre juttatta, hogy az Alkotmánybíróság döntéseiben az alkotmányos mérce kidolgozásakor minimális követelményként érvényesül az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez kapcsolódó az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által kidolgozott joggyakorlat, de ezen túlmenően is az Alkotmánybíróság szigorú mércét alkalmaz az emberi méltósághoz való jog és a magánszféra védelmének megítélésekor [pl. 7/2014. (III. 7.) AB határozat].

11. Az EJEB a 10. cikkhez kapcsolódó védelem körébe értendőnek ítéli nem csak a közvetlenül kifejezésre juttatott gondolat vagy információ tartalmát, de azt a formát is, amelyben az megjelenik; így a 8. cikkre figyelemmel folytatott értelmezés szerint a védelem kiterjed a képmás közlésére is [pl. *Peck v. the United Kingdom* (28/01/2009), *Von Hannover v. Germany* (24/06/2004.)]. A közlés szabadságának is megvannak a határai és ha amögött nem merül fel a közérdek-magánérdek ütközése, valójában a *fair balance* teszt alkalmazásakor az összemérés nem is vet fel különösebb mérlegelési igényt. Ütközés esetén sem tűri el azonban a Bíróság a szélsőséges, ízléstelen, megalázó jellegű tartalmakat; a legitim cél hiányában ezek nem élveznek elsőbbséget a magánszféra védelmével szemben [pl. *Lindon, Otchakovsky-Laurens and July v. France* [GC] (22/10/2007)].

Bár a kritika határai – elsősorban közszereplők esetén – tágak, de nem ettől megkülönböztetendők a sértő szándékú, a diskurzusnak valódi részét nem képező tartalmak. A Lindon ügyben továbbá a Bíróság kiemelte azt is, hogy a kifejezés szabadságának, a magánszféra védelmének egyensúlya szempontjából a vita hangnemének mérséklése még akkor is fontosabb, ha olyan politikusról is van szó, akit magát is elítéltek már gyújtó jellegű kijelentései miatt. Kiemelendő, hogy az internettartalom-szolgáltatás keretében elkövetett jogsértések sem esnek „kívül” a jogon, és a szólás/közlés szabadsága ott sem korlátlan {Pl. Delfi AS v. Estonia [GC] (16/06/2015) Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete and Index.hu Zrt. v. Hungary (2/02/2016)}.¹²

12. A fényképek felhasználhatósága (a felhasználás indokoltsága) megítélése nem tér el a közlés szabadságának általános elveitől. A Von Hannover ügyben a Bíróság egyértelművé tette, hogy nem közszereplők esetén a 8. cikk szerinti védett jogok akkor is sérülnek, ha azok engedély nélküli felhasználásában az öncélon kívül nem ismerhető fel semmilyen más érdek, mivel azok nem tartalmaznak közérdekű információt, valakit pusztán hétköznapi tevékenység gyakorlása során ábrázolnak. Még közszereplők esetén sincs „korlátlan” felhasználási jog; az emberi méltóság, a magánélethez való jog védelme azt is megkívánja, hogy a képmás felhasználása valóban közérdekű eseménnyel kapcsolatos beszámolót tartsa magában [Hachette Filipacchi v. France (14/06/2007.)].

13. Az Alkotmánybíróság gyakorlata hasonló elveket követ. A 7/2014. (III. 7.) AB határozatnak a gyakorlat összefoglalásáról szóló megállapításai szerint a „szólás- és sajtószabadság kettős igazolással bír, azaz az egyéni önkifejezés, illetve a politikai közösség demokratikus működése szempontjából egyaránt kulcsfontosságú. Az Alaptörvényben megerősített kettős igazolás pedig azt jelenti, hogy a véleményszabadságnak az alapjogok körében elfoglalt kitüntetett helyére vonatkozó értelmezés is változatlanul érvényes.” A „sajtószabadság (...) felöleli valamennyi médiatípus szabadságát – a szólásszabadság intézménye. A sajtó ugyanis – tevékenységének egyre összetettebb és szerteágazóbb jellege mellett is – mindenekelőtt a véleménynyilvánításnak a véleményformálásnak és a véleményalkotáshoz nélkülözhetetlen információszerzésnek az eszköze. A szólásszabadság kitüntetett jellege e tekintetben a sajtószabadságra is vonatkozik, és vonatkozik rá a szabadság kettős igazolása is: a sajtószabadság jelentős szubjektív alapjog és a demokratikus közvélemény alkotmányos intézménye egyaránt igazolja.

14. A 28/2014 (IX. 29.) AB határozat a fenti keretben vizsgálta azt a kérdést, hogy valamely közhatalmat gyakorló személy képmásának közzététele milyen alkotmányos feltételek mellett megengedett. A határozat indokolása – a *fair balance* teszt alapján – kifejti, hogy a tájékoztatáshoz való jog és a magánszféra, az emberi méltóság védelme konfliktusa esetén – alkotmányjogi értelemben – az vizsgálendő, hogy a konkrét esetben a sajtószabadság érvényesülésének milyen indokok alapján kell meghátrálnia az emberi méltósághoz való jog előtt, s hogy az erre vonatkozó konkrét bírói döntés megfelelő egyensúlyt teremtett-e a kettő között. A határozat a mérlegelés szempontjai között felsorolja, hogy: a) a közlés politikai tartalmú-e, b) az inkriminált felvétel nyilvános rendezvényen készült-e, c) azon közhatalmat gyakorló személyek vettek-e részt, d) a felvétel sértette-e a rajta szereplők emberi méltóságát. A döntés konklúzióként arra mutat rá, hogy az emberi méltóság védelmével összefüggésben a személyiségi jogok sérelmére hivatkozás

többnyire csak kivételesen alapozza meg a sajtószabadság gyakorlásához való jogot, ám ha ez utóbbinak a gyakorlása visszaélésszerű, az érintett alappal tart igényt a magánszféra védelmének bírói ítélettel való támogatására is. Különbség van továbbá aközött, hogy a felvétel valamely a jelenkor szempontjából fontos eseményről tudósít vagy annak valamilyen fontos, társadalmilag releváns, az öncélt nélküli eset a tárgya (ami a hozzájárulás nélküli közlést is indokolhatja), vagy abban ilyen célok és ilyen háttér nem ismerhető fel a közlési szándék mögött.

15. A 16/2016. (X. 20.) AB határozat a fentieken túl indokolt közlésnek ismerte el azt is, ha a tudósítás központjában valamely közérdeklődésre számot tartó esemény áll, s egyébként a közlés nélkülözi a jogellenesség ismérveit. Ilyen feltétel azonban esetemben bizonyosan nem állapítható meg, tekintve, hogy közéleti eseményen – a fénykép szerint sem – nem vettem részt a kérdéses képek elkészültekor. Így eleve téves a bíróságnak az a kiindulópontja, hogy a jogszerűség kérdését nem is vizsgálta, azt egyszerűen adotttnak vette.

16. A 23/2019. (VII. 18.) AB határozat a közszereplők/közhatalmat gyakorlók képmásának felhasználásával kapcsolatos alkotmányossági mércét összegezve megállapítja: elsőként minden esetben vizsgálendő, miszerint a képmás közzététele összefüggésben áll-e az érintett emberi méltóságával vagy magánszférájával. Igenlő válasz esetén az Alaptörvény II., VI., IX. cikkének összevetésével vizsgálendő, hogy a támadott határozat megfelelő egyensúlyt teremtett-e a szabad tájékoztatáshoz való jog és az emberi méltóság sérelme között, illetve hogy a képmás közzététele öncélú volt-e.

17. Figyelembe véve a testületnek a folyamatosan fejlődő, témaspecifikus gyakorlatát az állapítható meg, hogy még a közszereplői minőség sem alapozza meg a sajtó részéről sem a szélsőséges eszközök és módszerek alkalmazását, valamint a sajtónyilvánosság, a véleményszabadság védelme sem jelenti azt, hogy a közszereplővel szemben a nyilvános és öncélú megalázás elismert cél lehet. A 7/2014. (III. 7.) AB döntés értelmében ebből a szempontból az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül a testületnek jogában áll ellenőrizni a véleményszabadság érvényesülésére vonatkozó jogalkalmazói gyakorlatot is.

18. A 23/2019. (VII. 18.) AB határozat összességében megállapította azt is, hogy a képmásvédelem a sajtószabadság korlátja, ha a képmás közzététele felismerhető személyt ábrázol – szintén tanúbizonyítás volt ekkoriban az elsőfokú bíróság előtt -, és a magánélet védelméhez, az emberi méltósághoz való jog sérelmét okozza. Álláspontom szerint ez nem lehet kérdés olyan esetekben, ha az érintett nem közszereplő, nem közéleti eseményen vesz részt, a felhasznált képmás és a cikk szöveges tartalma között az ábrázolt személy vonatkozásában semmilyen összefüggés, indokoltság nem mutatható ki. A felhasznált felvétel mindemellett kimondottan magánéleti eseményen, személyes környezetben, szabadidő eltöltése alatt, a cikk tartalma szerinti eseményeket jóval megelőzően készült, annak már csak ezért sem lehet köze semmilyen közérdeklődésre számot tartó tartalomhoz. Mi több ezen túlmenően a helyszínnek sincs köze semmilyen közéleti vitafórumhoz, az indítványozó ilyen kontextusban sem a felvétel készültekor, sem azt követően semmilyen eseményen nem is vett részt. Még közszereplő esetén sem jelenti azt a

sajtónyilvánosság, hogy élete minden eseményét, annak bármilyen családi, intim mozzanatát bármilyen tartalom illusztrációjához fel lehetne használni.

19. A per alperese nem tudott igazolni semmiféle olyan körülményt, amely indokolta volna, hogy cikkhez illusztrációként a rólam, családi nyaralás alatt készült, vagy egy jótékonyság estélyén, vagy egy zászló előtt készült fotó felhasználása szükséges, indokolt, ésszerű volt, vagy egyáltalán bármilyen módon kötődött volna a tartalomhoz. Ebben az esetben nem az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése élvez prioritást, hanem az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magánélethez való jogom. Ellenkező felfogás azt eredményezné, hogy bármely közszereplő, bármely hozzátartozójáról, bármilyen személyes eseményen, vásárláskor, séta, iskolai kirándulás, közlekedésben való részvétel, mozi, színházi esemény, hangverseny, stb. alkalmával készült fotó korlátlanul felhasználhatóvá válna. Ez azonban az érintettek esetében, így esetemben olyan, a magánéletbe való intruzív beavatkozást jelentene, ami magát a magánélet zavartalan élvezetéhez való jogot lehetetlenítené el; állandó rettegést jelentene bárki számára attól, hogy akár egy évekkorábban, netalán gyermekkorában, szüleivel más hozzátartozóival készült fotója is korlátlanul felhasználható lenne, bármilyen kétes tartalom illusztrálására. A képmással való megengedhetetlen és rosszindulatú visszaélés pontosan azzal vált támadhatatlanul igazolttá, hogy a per alperese a képmást tartósan és egyre szélesedő körben, újra és újra felhasználta – míg más hozzászóló képmását pedig kitakarta. A nyilvánosság számára van elérhető fotóm, sajtótájékoztatón, vagy egyéb közszereplésen készült fotó is, melyet aggálymentesen használhatott volna fel alperes ezen képekkel szemben. A jogkorlátozás ezen körülményeit a másodfokú bíróság érdemben nem is vizsgálta.

20. A másodfokú bíróság a támadott ítéletében tudatosan figyelmen kívül hagyta az Alkotmánybíróság fentebb idézett határozataiban foglalt határozott distanciákat. Tévesen az én káromra abszolutizálta a sajtószabadságot, korlátlanná téve a közlés szabadságának határait. Ez azért is nyomatékos jogsérelem, mert a folyamatos jelent megtestesítő internet világában ez a jogsértés örök időkre fennmarad, minthogy a világhálón való folyamatos megjelenést az ábrázolt személy semmilyen módon és mértékben nem tudja befolyásolni. Ugyanakkor a fényképnek a kontextusát jelentő cikk tekintetében sincs semmilyen véleményformáló ereje, véleményt, információt, az esethez kötődő tény, körülményt nem hordoz, a demokratikus közvélemény formálásához nincs köze. A korlátozásnak semmiféle alkotmányos alapja nincs, annak már az alapja sincs meg, így annak szükségessége fel sem merül, arányossága pedig nem is vizsgálható.

21. Az Alkotmánybíróság a 3122/2014. (IV. 24.) AB határozatában megállapította, hogy az emberi méltóságnak még a közszereplők esetén is van egy érinthetetlen magva, amelyet a véleményszabadság gyakorlásakor is tiszteletben kell tartani. Mindemellett az Alaptörvény hetedik módosítása a magánélet védelméhez való jog hangsúlyosabbá tételének megfelelően módosította a VI. cikk rendelkezéseit, kimondva, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

22. Ezzel szemben a bíróság a támadott ítéletében meg sem vizsgálta, hogy a felhasználásnak

volt-e legitim célja, s hogy hol húzódnak az indítványozó önrendelkezési jogának határai. Ezzel teret engedett az önkényes, visszaélésszerű felhasználásnak, ami súlyosan sérti az emberi méltósághoz való jogot, tekintve, hogy ezzel az indítványozó (és minden más természetes személy) határtalanul kiszolgáltatottjává válik minden rosszindulatú, lejárató, megalázó felhasználásnak és kitett annak is, hogy a képmását adott esetben a legméltatlanabb helyzetben, szituációban, környezetben felhasználják.

A fentebb kifejtettek alapján ismételten kérem az indítvány befogadását és elbírálását, az alkotmányjogi panasznak történő helyt adást, a másodfokú határozat megsemmisítését és a bíróságnak az új eljárásra olyan tartalommal történő kötelezését, amely alkalmas az Alaptörvény II. cikkében és VI. cikk (1) bekezdésében foglalt jogsérelmem helyreállítására.

Kaposvár, 2020. március 15.

A large black rectangular box used to redact the signature of the petitioner.

indítványozó